

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

III. An, & qualis consensus requiratur ad valorem Matrimonij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

rius huius Sacramenti, non est de verbis litigandum, cum con-
stat de re ipsa.

25. Infertur proinde cum Sanchez *cit. disp. 6. n. 5.* & alijs, quod Sacerdos in statu peccati mortalis assistens Matrimonio, vel Nuptias benedicens, non peccet de novo mortaliter. Neque enim Sacerdos est minister conficiens hoc Sacramentum: simulque benedictio illa non est Sacramentum, sed duntaxat quid Sacramentale.

Minister secundarius?
An peccet mortaliter assistens in statu malo?

26. Quæres, an Matrimonium possit contrahi per Procuratorem? Resp. affirmativè; adeò quidem, quod Matrimonium per Procuratorem, ad hoc speciale mandatum habentem, contractum inter Fideles, habeat veram rationem Sacramenti. Ita Sanchez *lib. 2. de Matr. disp. 11.* cum alijs passim. Idque patet ex *cap. ult. de Procuratoribus in 6.* ubi approbatur Matrimonium celebratum per Procuratorem, ad hoc speciale mandatum habentem (nam generale non sufficit) dummodò is antea non fuerit revocatus, ne quidem ignoranter. Cum igitur Concilium Tridentinum circa hoc nihil immutaverit, id ipsum valebit etiam hoc tempore; & quidem non solum in ratione contractus, sed etiam in ratione Sacramenti, eò quod Christus contractum matrimoniale legitimum inter Fideles elevaverit ad rationem Sacramenti. Accedit praxis, ac sensus Ecclesiæ, quæ defacto permittit publicè celebrari Matrimonia per Procuratores, ad hoc habentes speciale mandatum, præsertim inter Magnates.

Matrimonium, an possit contrahi per Procuratorem?

Q U Æ S T I O III.

An, & qualis consensus requiratur ad valorem Matrimonij?

27. **C**ONCL. I. Ad valorem Matrimonij omninò requiritur liber ac mutus consensus contrahentium, verbis aut alijs signis exterioribus sufficienter expressus. Ita unanimis Doctorum; atque habetur *c. Tua nos. de Sponsalib.* ubi ob defectum consensus ex parte alterius, matrimonium declaratur esse nullum. Quia (inquit Pontifex) *sine consensu cetera nequeunt fortius perficere conjugale.*

Ad valorem Matrimonij requiritur liber ac mutus consensus.

28. **C**ONCL. II. Etsi ad validitatem Matrimonij requiratur aliqua simultas mutui consensus de præfenti ex parte contrahentium,

Qualis simultas mutui consen-

Y y y y y

si contra-
hentiam
sufficiat ?

hentium, ea tamen non necessario debet esse physica, sed sufficere moralis, qualis sufficere solet ad contractum legitimum. Ita Scotus 4. dist. 26. Maiorius cit. disp. 20. num. 31. & alij; atque concordant dicta superius Dist. 1. num. 26. & 30. Hinc quippe Matrimonium potest contrahi per Procuratorem, imò & per litteras; & consequenter non necessario requiritur simulas physica consentium, sed sufficit moralis. Censetur autem consensus tamdiu moraliter perseverare, donec expressè, vel saltem implicite revocetur: quod tum ex intentione ac dispositione contrahentis tum ex modo consentiendi, ac varijs circumstantijs discerni debet.

Matrimo-
nium ex
metu gravi
ac injustè
incusso con-
tractum i-
pso jure
nullum est.

29. CONCL. III. Consensus metu gravi, atque injustè incusso extortus, non sufficit ad valorem Matrimonij; quinimò istud ex tali metu contractum, est ipso jure nullum tam in Foro externo, quam conscientie. Ita Scotus 4. dist. 29. Sanchez lib. 4. dist. 12. & communis. Idque patet ex o. Veniens. il. 2. & c. Cum locum. de Sponsalib. ubi Pontifex hujus rationem reddit: quia (inquit) locum non habet consensus, ubi metus, vel coactio intercessit: atque Matrimonium solo consensu contrahitur; ergo.

Idem di-
cendum de
Sponsalibus.

30. Et hoc ipsum communior, & probabilior Doctorum, quos citat, & sequitur Sanchez cit. lib. 4. disput. 13. extendit ad Sponsalia de futuro ex metu injusto, & cadente in virum constantem contracta; quòd nimirum & ipsa irrita sint ipso jure, si- que non inducant impedimentum Justitiæ publicæ honestatis. Tum quia connexorum idem est iudicium, arg. c. Translato. de Con- stitut. Tum quia Sponsalia metu contracta, si semel valerent, non possent amplius per sententiam Judicis ex toto, & quoad om- nem suum effectum rescindi, cum semper remaneret impedi- mentum Justitiæ publicæ honestatis: unde cessat hic ratio, quæ militat de alijs contractibus. Accedit textus c. Ex litteris. de De- sponsat. impuber. ubi Sponsalia impuberum de præsentis (qualia olim habebant vim Sponsalium de futuro) censentur irrita, & nul- lius obligationis, eò quòd fuerint contracta ex gravi metu, atque à puella invita, & minis parentum impulsâ.

Coacta vo-
luntas est
voluntas,
quomodo
intelligen-
dum ?

31. Nec obstat illud vulgatum Juris-Consultorum: Coacta voluntas est voluntas. Resp. enim, id procedere regulariter lo- quendo, ac præsertim in contractibus civilibus, ubi per rescissio- nem actûs, sententiâ Judicis factam, totum damnum facile recu- perabile est. Secus dicendum in Matrimonio, ac Sponsalibus, utpote,

utpote, si semel valerent; perpetuo inducentibus impedimentum iustitiae publicae honestatis: Item & in Professione Religiosa, ac nonnullis alijs (f) ubi ob speciales rationes requiritur omnimoda libertas, neque sufficit voluntas coacta. Idque vel Jure naturali (prout loquendo de Matrimonio, censent Doctor Subtilis 4. dist. 29. q. un. §. De secundo. D. Thomas, D. Bonaventura, pluresque alij) vel saltem Jure Ecclesiastico, prout volunt quidam alij apud Sanchez loc. cit. disp. 14.

32. Dicitur notanter n. 29. consensus metu gravi. Nam secus dicendum de metu levi: hic enim non sufficit ad invalidandum Matrimonium. Et additur, atque injuste incusso. Si enim metus, ceteroquin gravis, iuste incussus fuit, non obstat valori matrimonij: ut y. g. si Episcopus minetur Titio excommunicationem, nisi Bertham; cum qua prius habuit Sponsalia, accipiat in uxorem; aut si Judex sub iustis poenis cogat aliquem ad ducendam puellam; quam defloravit; vel si quis metu gehennae, sive ob remorsum conscientiae adigatur ducere quandam in uxorem, &c. Per hujusmodi enim metum, utpote iuste incussum, non invalidatur Matrimonium. Sanchez lib. 4. de Matr. disp. 13. cum communi. Tandem subditur, extortus. Nam dicta in Conclusionem non solum procedunt, quando revera tempore contractus deerat consensus internus (tunc enim ob defectum interni consensus nullum foret Matrimonium) sed etiam, quando is tunc adest, verum non nisi metu gravi, atque injuste incusso extortus.

33. CONCL. IV. Etsi non pauci probabile esse existiment, metum reverentialem sufficere ad irritandum Matrimonium; nihilominus probabilius est, solam reverentiam erga Majores, sive metum reverentialem, non sufficere ad reddendum Matrimonium irritum, nisi simul accesserint saevicia, vel graves minae parentum, aut Majorum; vel preces importunae. Ita Sanchez cit. lib. 4. disp. 6. & 7. Mastrius in 4. disp. 7. num. 123. ac seqq. & plures alij, quos citant.

34. Ubi notandum, quod per Metum reverentialem hoc loco non intelligatur metus ille, seu verecundia, quae naturaliter inest filijs respectu parentum, atque aliorum, quibus debetur reverentia: Sed in proposito ille censetur Metus reverentialis, quando filius animo prorsus repugnante, & quasi coactus, consentit in matrimonium sibi a patre oblatum; non audens praepudore ac reverentia contradicere, timendo, ne patrem offendat. aut

Yyyyyy z

alium z

(f) Vide
Tract. 10
Dist. 1. n. 29. & Tract. 8. Dist. 1. n. 18. & seqq.
Quid de metu levi, aut iuste incusso?

Metus reverentialis, an irritet Matrimonium?

Metus reverentialis, quis?

Ad eum
quandoque
accedunt
importunæ
preces, mi-
næ, aut sæ-
vitia paren-
tum,

alium, cui debetur reverentia. Et ad huiusmodi Metum reverentialem quandoque accedunt frequentes, ac importunæ preces, vel blanditiæ parentum: ut si parentes assidue, atque importunè sollicitent filium de tali incundo matrimonio, aut ad hoc obtinendum sæpè sæpiùs etiam blanditias adhibeant. Quandoque verò Metui reverentiali superveniunt graves minæ, vel etiam sævitia parentum: ut dum imperio parentis, aut Superioris, junguntur verbera, vel mala tractatio, asperitas vultus, graves minæ diminuendæ v. g. hæreditatis, quas ille creditur executurus; aut quando timetur diu duratura indignatio parentis, vel alterius personæ, à qua plurimùm pendet fortuna filij. His prænotatis,

Ratio Con-
clusionis,

35. Probatur Conclusio. Quia solus Metus reverentialis, nisi minæ, verbera, aut alia huiusmodi adjungantur, non cadit in constantem virum; ergo nec annullat contractum matrimoniale. Secùs dicendum, si ad eiusmodi Metum reverentialem accedant sævitia, vel graves minæ parentum, aut Majorum: tunc enim meritò censetur eiusmodi metus esse cadens in virum constantem, eò quòd ab his admodùm pendeat fortuna filiorum, etiam per totum quandoque vitæ decursum. Et hoc idem dicendum de precibus importunis (per has intelligendo non quascunque preces, sed eas solùm, quæ sunt instantissimæ, sæpiùsque repetitæ, ac inculcatæ) si sunt conjunctæ Metui reverentiali. Siquidem ex una parte eiusmodi importunitas parentum, vel Majorum, petentium valdè urget, vexat, quin & subiectos quandoque opprimit: ex altera verò parte reverentia eis petentibus debita, timorque ipsos offendendi, haud leviter instat. Ergo non immeritò ambæ huiusmodi causæ in simul conjunctæ, censentur efficere, metum cadentem in virum constantem: nam, *quæ non profunt singula, multa juvant*, arg. l. Instrumenta, C. Probation. junctâ Glosâ ibidem.

Consensus
parentum
non requi-
ritur ad va-
lorem Ma-
trimonij.

36. CONCL. V. Quamvis omninò decens sit, & conveniens reverentiæ parentibus debitæ, ut filij matrimonium incuti, consensum parentum reverentialem requirant: nihilominùs ad illius valorem consensus parentum, vel Curatorum, absolute loquendo non est necessarius. Conclusio quoad alteram partem desumitur ex S. Scriptura *Tobiac. 7.* ubi Tobias junior de consilio Angeli, sine parentum scitu, & assensu, legitimum matrimonium contraxisse legitur. Concordat textus *e. Sufficiat.*

siat. 27. q. 2. ubi Glossa notat, quod in matrimonio consensus parentum requiritur ex honestate, non ex necessitate. Idiplum novissime declaravit Concilium Trident. Sess. 24. de Reform. matrim. cap. 1. ubi eos anathemate damnat, qui falso affirmant, matrimonia, a filijsfamilias sine consensu parentum contracta, irrita esse, & parentes ea rata, vel irrita facere posse.

37. Cæterum prior pars, videlicet, quod filij matrimonium celebraturi, parentum, aut (ijs jam defunctis) Curatorum consensum, si fieri poterit, ex decencia, reverentia, & honestate requirere, atque obtinere debeant, est certa. Nam ipsamet ratio naturalis, & regula humani convictus planè demonstrant, quod proles inconsultus, aut rationabiliter invitis parentibus, rem ad eò gravem, & unde totius vitæ institutum pendet, aggredi non debeant. Atque ideò proles sine consilio, ac consensu parentum contrahentes, nisi iustâ causâ speciali excusentur, non carent omni culpâ. Imò non pauci Doctores, quos citat, atque (loquendo de non adhibito parentum consilio) sequitur Sanchez cit. lib. 4. disp. 23. num. 9. & 10. censent, id esse peccatum mortale; cum sit res gravis, & multis periculis exposita. Verum alij peccatum duntaxat veniale in hoc agnoscunt, eò quod filius, cæteroquin ingenuus, in electione statûs sit sui juris: dummodò non concurrant aliæ circumstantiæ, ob quas etiam mortaliter in hoc delinqui potest; utputà si ex talibus nuptijs essent oritura jurgia, dissensiones, scandala, &c. Herincx disp. 3. de Matrim. n. 8. citans alios.

Decertant enim
eadem requirere, ac
obtinere.

Alioquin
peccatur.

38. Additur superius, nisi iustâ causâ excusentur. Hac enim existente nullum per hoc committeretur peccatum: utputà si parentes (idemà potiori dicendum de Curatoribus) tentarent filium molesto, vel nimis difficili matrimonio copulare; tradendo v. g. sibi feminam ægram, imprudentem, aut durioris cervicis, cum qua versimiliter non esset pacem habiturus: aut si indiscretè vellent impedire matrimonium planè dignum, & utile: vel negligerent, sive nimium differrent ei de convenienti matrimonio providere. Nam tunc existente tali iustâ causâ fatentur omnes, filium non peccaturum, quamvis ineat matrimonium, parentibus invitis: cum hi sint irrationabiliter invitati; si- mulque proles, cæteroquin ingenuæ, quoad electionem statûs existant sui juris.

Nisi iustâ
causâ excu-
set.

Yyyyyy3

QUA